

BÍBORKA INTEGRÁLT SZOCIÁLIS INTÉZMÉNY HAJDÚ-BIHAR VÁRMEGYE
4130 Derecske, Sas utca 1. adószám: 16733572-2-09
+36 54 409 912 biborka.hajdubihar@gmail.com

AKÁCFA OTTHON KOMÁDI
4138 Komádi, Fő utca 222-224. +36 54 544 072 akacfa.komadi@gmail.com
90910-A/612-6/2026

Akácfa Otthon Komádi

SZAKMAI PROGRAM

**fogyatékos személyek
ápoló-gondozó otthona**

2026

Tartalom	
A költségvetési szerv legfontosabb adatai Alapító okirat szerint.....	2
Alkalmazott jogszabályok	3
A Szakmai Program tartalmi elemei	4
A Szakmai Program mellékletei.....	4
A Szakmai Program hatálya.....	4
A Szakmai Program nyilvánossága.....	4
A telephely missziója	4
Akácfa Otthon Komádi	5
1. A szolgáltatás célja, bemutatása.....	5
2. Ellátottak köre	6
3. A feladatellátás szakmai tartalma, módja, a biztosított szolgáltatások formái, köre.....	6
4. Ápolási, gondozási feladatok	7
5. Ruházattal, textíliával és tisztálkodó szerekkel való ellátás.....	9
6. Étkeztetés.....	9
7. Egészségügyi ellátás.....	11
8. Mentálhigiénés ellátás	18
Kapcsolat a családdal	20
Kapcsolat a társadalommal.....	20
Mentális gondozás.....	20
A környezet ártalmainak megelőzése.....	21
9. Szocioterápiás foglalkozások szervezése	21
10. Az ellátottak telephelyen belüli foglalkoztatásának megszervezése:.....	22
11. Az érték- és vagyonmegőrzés szabályai.....	23
12. Az intézményben elhunytak eltemetetésének megszervezése	24
13. A telephelyen térítésmentesen igénybe vehető szolgáltatások.....	25
14. A telephelyen igénybe vehető térítésköteles szolgáltatások.....	25
15. Más intézményekkel történő együttműködés	26
16. Az ellátás igénybevételének módja	26
17. A szolgáltatásról szóló tájékoztatás helyi módja.....	27
Záradék	28

A költségvetési szerv legfontosabb adatai Alapító okirat szerint

- Alapító és irányító szerv:** Belügyminisztérium
1014 Budapest, Szentháromság tér 6.
- Középirányító szerv:** Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság
1132 Budapest, Visegrádi utca 49.
- Kirendeltség:** Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság
Hajdú-Bihar Vármegyei Kirendeltség
4024 Debrecen, Piac u. 54.
- Az intézmény elnevezése:** Bíborka Integrált Szociális Intézmény Hajdú-Bihar Vármegye
- Rövidített neve:** -
- Az intézmény székhelye:** 4130 Derecske, Sas u. 1.
- Az intézmény telephelyei:** Berkenye Támogat-Lak Szolgáltató Központ Derecske
4130 Derecske, Morgó tanya 1.
- Hóvirág Terápiás Ház Debrecen
4031 Debrecen, Kishegyesi út 88.
- Akácfa Otthon Komádi
4138 Komádi, Fő u. 222-224.
- Bodza Lakóotthon Komádi
4138 Komádi, Fő u. 222-224.
- Cédrus Lakóotthon Komádi
4138 Komádi, Fő u. 222-224.
- Gesztenye Lakóotthon Komádi
4138 Komádi, Fő u. 222-224.
- Platán Lakóotthon Komádi
4138 Komádi, Fő u. 222-224.
- Szociális Szakápolási Központ Vásárosnamény
4800 Vásárosnamény, Ady Endre utca 5.

Alkalmazott jogszabályok

- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény
- az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény
- az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvény
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény
- 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről
- a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről szóló 369/2013. (X. 24.) Korm. rendelet
- a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról szóló 29/1993. (II. 17.) Korm. rendelet
- személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet
- a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről szóló 9/1999. (XI. 24.) SzCsM rendelet
- a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló 9/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet
- a fogyatékos személyek alapvizsgálatáról, a rehabilitációs alkalmassági vizsgálatról, továbbá a szociális intézményekben ellátott személyek állapotának felülvizsgálatáról szóló 92/2008. (IV. 23.) Korm. Rendelet
- súlyos fogyatékoság minősítésének és felülvizsgálatának, valamint a fogyatékosági támogatás folyósításának szabályairól szóló 141/2000. (VIII.9.) Korm. rendelet
- 2007. évi XCII. törvény a Fogyatékosokkal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az egyik legfontosabb Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről
- 63/2006. (III. 27.) Korm. rendelet a pénzügyi és természetbeni szociális ellátások igénylésének és megállapításának, valamint folyósításának részletes szabályairól
- 415/2015. (XII. 23.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi igénybevevői nyilvántartásról és az országos jelentési rendszerről
- 3/2002. (II. 8.) SzCsM - EüM együttes rendeletet a munkahelyek munkavédelmi követelményeinek minimális szintjéről
- 381/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet az Integrált Jogvédelmi Szolgálatról
- a vezetői megbízással rendelkező szociális szolgáltatókat nyújtó személyek vezetőképzéséről szóló 25/2017 (X. 18.) EMMI rendelet
- 2015. évi CXXIII. törvény az egészségügyi alapellátásról
- a támogatott döntéshozatalról szóló 2013. évi CLV. törvény
- az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény
- a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény
- a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról szóló 8/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet
- 36/2007. (XII. 22.) SZMM rendelet a gondozási szükséglet, valamint az egészségi állapoton alapuló szociális rászorultság vizsgálatának és igazolásának részletes szabályairól

A Szakmai Program tartalmi elemei

A Szakmai Program a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 5/A. § (1) és (2) bekezdésben foglaltak alapján készült.

A Szakmai Program tartalmazza

1. A szolgáltatás célját, így különösen
  - a) a megvalósítani kívánt program konkrét bemutatását, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenysége leírását,
  - b) más intézményekkel történő együttműködés módját.
2. Az ellátandó célcsoport megnevezését.
3. A fenntartó által biztosított szolgáltatási elemek bemutatását.
4. Az ellátás igénybevételenek módját.
5. A szolgáltatásról szóló tájékoztatás helyi módját.

A Szakmai Program mellékletei

- az ellátás igénybevételehez szükséges megállapodás tervezete,
- házirend,
- szervezeti és működési szabályzat, vagy annak tervezete,
- az intézményi férőhely kiváltási terv.

A Szakmai Program hatálya

A szakmai program a jóváhagyás napján lép hatályba.

A szakmai programot a szakmai program egyes elemeinek megváltozása, a szolgáltatást alapvetően befolyásoló belső szervezeti adottság, vagy külső környezeti tényező jelentős változása esetén módosítani szükséges.

A szakmai program személyi hatálya kiterjed a szolgáltatás igénybe vevőire, a telephely dolgozóira, a törvényes képviselőkre, valamint az intézmény szakmai működtetésében, szolgáltatásai nyújtásában közreműködő személyekre.

A szakmai program területi hatálya a telephely szolgáltatására terjed ki telephelyen belül, illetve a telephely által szervezett külső helyszíneken megvalósuló programokon.

A Szakmai Program nyilvánossága

A szakmai programot nyilvánosságra kell hozni. A közzététel elektronikusan az intézmény honlapján és fizikai módon történik: kifüggesztésre kerül a telephelyen és az ápolási osztályokon.

A szakmai program módosításakor a nyilvánosságra hozatalról ismételten gondoskodni kell.

A telephely missziója

Biztonságos és nyugodt életfeltételek megteremtése kiegyensúlyozott és megfelelő körülmények között, személyre szóló ápolás és gondozás biztosítása, és az ehhez szükséges szolgáltatások nyújtása minden ellátott részére.

Célunk, hogy az ellátást igénybe vevők általános egészségi állapota javuljon, valamint, hogy az állapot rosszabbodást késleltetni tudjuk. Fontos számunkra a hozzátartozókkal történő kapcsolattartás erősítése. Törekszünk olyan rendezvények szervezésére, melyek ellátottjaink életkorának és egészségi állapotának megfelelő kikapcsolódást és kulturális élményt biztosítanak. A szakmai program az ellátottak érdekeit helyezi előtérbe biztosítva a családi környezetben történő ellátást, az otthon melegét, az életük végéig tartó gondoskodást.

Akácfa Otthon Komádi

Telephely címe: 4138 Komádi, Fő u. 222-224.

Ellátási forma: szakosított ellátás.

Az Akácfa Otthon Komádi Hajdú-Bihar vármegye déli részén, Békés vármegye határán helyezkedik el, közúton jól megközelíthető. A telephely épülete 2008-ban került átadásra, mely Komádi város főutcájának legvégén, a lakóotthonok épületeivel egy telken (de más-más helyrajzi számokon) található. Az épület kétszintes, az emeletek közötti akadálymentes közlekedést felvonó biztosítja, földszinti része teljesen körbe járható, belső udvara parkosított. Az épület akadálymentesített, az udvaron kényelmes padok kaptak helyet, mely a pihenést kikapcsolódást biztosítja az ellátottaknak.

1. A szolgáltatás célja, bemutatása

Az Akácfa Otthon Komádi **137** férőhelyen végzi a fogyatékossgal élő személyek ápolását-gondozását. Az ellátottak gondozási szükségleteik szerint külön osztályokon kerültek elhelyezésre, 2-4 ágyas szobákban. A telephely főépületében 3 ápolási osztály működik. Az intézmény célja, hogy biztosítsa az ellátást igénybe vevő felnőtt korú fogyatékossgal élő személyek részére - az alkotmányos és emberi jogokat tiszteletben tartva – a teljes körű ápolást, gondozást.

A telephely az általa nyújtott szolgáltatásokat a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben (szociális törvény), annak végrehajtási rendeleteiben, valamint a szakmai követelményeknek megfelelő módon végzi, a szociális munka eszköztárával használva, és együttműködve a szociális, egészségügyi, valamint közigazgatási rendszerekkel.

A telephely ellátási területe **Hajdú-Bihar vármegye**

A telephely az ellátási területén elvégzi:

- az ápolási, gondozási feladatokat,
- a gondozási tevékenységeket, mely alkalmával, a szolgáltatást igénybe vevő személy részére olyan fizikai, mentális és életvezetési segítséget ad, amelynek során az igénybe vevő szociális, testi és szellemi állapotának megfelelő bánásmódban való részesítése keretében a hiányzó, vagy csak korlátozottan meglévő testi-szellemi funkcióinak helyreállítására kerül sor,
- ápolási tevékenység keretében a telephely által biztosított gondozási feladatok ellátása során közvetlenül felmerülő és a szociális intézmény keretei között biztosítható egészségi állapot helyreállítását szolgáló tevékenységet végez,
- fogyatékossgal élő személyek részére biztosítja –fogyatékossguknak megfelelő – szinten tartó, képességfejlesztő, munkajellegű foglalkoztatást, továbbá sport- és szabadidős tevékenységeket,
- biztosítja az intézményi jogviszonyban álló személyek fejlesztő foglalkoztatását.

A telephely feladatai (teljes körű ellátás keretében):

- a lakhatásról való gondoskodás 24 órás felügyelet mellett,
- ápolási, gondozási feladatok ellátása,
- napi ötszöri étkezés biztosítása, az orvos utasítása alapján a megfelelő diétás étrendet is,
- szükség szerint ruházattal és textíliával való ellátás,
- a külön jogszabályban meghatározott egészségügyi ellátás biztosítása,
- mentálhigiénés ellátás biztosítása,

- a hivatalos ügyekben való segítségnyújtás,
- az ellátottak ruházatának, textíliájának mosása, vasalása, javítása,
- szükség esetén szervezi és biztosítja az ellátottak képességfejlesztő foglalkoztatását, valamint fejlesztő foglalkoztatását,
- érték és vagyonmegőrzés,
- elhunytak eltemetetésének megszervezése.

2. Ellátottak köre

A telephelyen azon felnőtt korú fogyatékossgal élő személyek ellátása történik, akinek oktatására, képzésére, foglalkoztatására, valamint gondozására csak intézményi keretek között van lehetőség.

Enyhe értelmi fogyatékos kiskorú csak kivételes esetben helyezhető el a fogyatékos személyek otthonában.

A fogyatékos személyek otthonában elkülönítetten kell megszervezni a kiskorúak és a felnőttek, valamint az enyhe értelmi fogyatékossgal élő személyek és a középsúlyos, illetve súlyos értelmi fogyatékossgal élő személyek ellátását.

A nagykorú fogyatékossgal élő személy intézményi ellátását úgy kell megszervezni, hogy számára az állapotának megfelelő önállóság, döntési lehetőség biztosított legyen. A fogyatékossgal élő személy részére biztosítani kell – a fogyatékossgának megfelelő – szinten tartó, képességfejlesztő foglalkoztatást, továbbá sport- és szabadidős tevékenység végzését is.

Az **ellátottak ellátási szükségleteik** szerint általánosságban a kontinenciában igényelnek segítséget, az önkiszolgálás területén legtöbbjük segítségre vagy teljes ellátásra szorul, az önkiszolgálásra képes ellátottak száma viszonylag alacsony.

Mozgásképeséget tekintve többségük jól mozgó, a mozgásában nagy fokban korlátozottak száma is jelentős, a mozgásban enyhén korlátozottak és mozgásképtelenek száma alacsony, ugyanakkor a kerekesszéket használók létszáma is jelentős.

A telephelyen a legmagasabb számban súlyos és halmozott fogyatékossgal élők személyek élnek.

3. A feladatellátás szakmai tartalma, módja, a biztosított szolgáltatások formái, köre

A telephely a fogyatékossgal élő személyek részére biztosít tartós bentlakást nyújtó ellátást három ápolási osztályon, 137 férőhelyen.

Lakhatás 24 órás felügyelet mellett:

Az Szt. 69. §-ában meghatározott intézményi elhelyezés, amely a telephelyen életvitelszerű tartózkodást biztosít, folyamatos felügyelet mellett.

A folyamatos felügyeletet, ápolást, gondozást az ápoló-gondozó személyzet és az intézmény orvosa és pszichiáter szakorvosa biztosítja.

A pszichiáter szakorvosi ellátás heti 4 órában, az intézményi orvosi ellátás hetente 2x4 órában történik.

Az intézmény feladata:

- a részben oktatható, képezhető, foglalkoztatható súlyos és középsúlyos értelmi, vagy halmozott fogyatékossgal élő személyek gondozása, akik állandó és folyamatos gondozást igényelnek.
- Az ellátást igénybe vevők korának, egészségi állapotának, fogyatékossgának megfelelően teljes körű ellátás, pszichés gondozás, valamint célszerű és hasznos tevékenységük megszervezése.
- Az ellátást igénybe vevők kulturális, szabadidős, sport, közösségi programjainak megszervezése.

A gondozásnak tehát fogyatékossgal élő személy szükségleteihez kell alkalmazkodnia a fizikai és egészségügyi ellátás, a mentálhigiénés gondozás és a foglalkoztatás tekintetében egyaránt.

Ezen gondozási formák egyénre szabottan, az ellátottak állapotának és gondozási szükségleteinek figyelembevételével gondozási egységekben kerül megvalósításra.

4. Ápolási, gondozási feladatok

A telephely az ellátottak részére a jogszabályi előírásoknak megfelelő ápolást, gondozást biztosítja.

A feladatellátás keretében biztosítani kell az ellátott szükségleteihez, állapotához igazodó ápolási, gondozási feladatok, tevékenységek elvégzését.

Az ápolási, gondozási feladatok között el kell látni a következő tevékenységeket:

- a telephely lakószobái és közös helyiségei tisztaságának biztosítását,
- az orvos által elrendelt gyógyszerek adagolását,
- szakápolási tevékenységek végzését,
- orvosi, szakorvosi vizsgálatokhoz való eljutás biztosítását,
- személyi higiéné biztosítását (ágyazás, fürdetés, mosdatás, arc-, haj-, kéz- és lábápolás,)
- szennyes ruházat és ágynemű, textília szükség szerinti cseréjét,
- inkontinencia kezelésére szolgáló termékek biztosítása, illetve használatukban való segítségnyújtást,
- öltöztetéssel, ruházattal kapcsolatos szolgáltatást,
- étkeztetésben való közreműködést (ételek biztosítása, folyadékpótlás),
- az ellátottak szabad légtérbe való kijutásának biztosítását, mobilizálását, különösen a fekvő betegeknel.

A feladatellátás az ápolók, gondozók munkaköri leírása, a vezetők utasítása, valamint az ellátottak igénye szerint történik. A feladatokat azok jellegének megfelelően és orvosi utasításra naponta többször, illetve igény szerint kell ellátni, az emberi méltóság tiszteletben tartása mellett.

A kétszintes, tetőteres, 137 férőhelyet biztosító telephely a város főutcájának végén, csendes lakókörnyezetben található. Az épületben gondozott, kellemes időtöltést biztosító pihenőparkok találhatóak. Az ellátottak elhelyezése 2-4 ágyas szobákban történik, a látogatók fogadására külön helyiség áll rendelkezésre. Az emeletek közötti akadálymentes közlekedést felvonó biztosítja, melynek alapterülete 5 négyzetméter, így a fekvő betegek emeletek közti szállítása is megoldott. Az épület földszinti része teljesen körbejárható, belső udvara szintén parkosított. A vizesblokkokban, közösségi helyiségekben és valamennyi lakószobában füstjelző berendezés is beépítésre került.

Az ellátottak számára lehetőséget biztosítunk a közösségi élet gyakorlására a foglalkoztató helyiségekben, a társalgókban, a konferencia teremben. A foglalkozások lebonyolítására foglalkoztatók, kreatív fejlesztő szoba, valamint kondicionáló terem áll az ellátottak és a munkavállalók rendelkezésére. A telephely korszerű orvosi szobával és felszerelésekkel rendelkezik, mely lehetővé teszi a szakszerű orvosi ellátás biztosítását. Az ellátottak szakrendelésre szállításáról a telephely gondoskodik.

Az épület három gondozási egységből áll:

Az I. 50 férőhelyes „**A**” **osztály** a földszinten található, az ápolók, gondozók számára könnyen megközelíthető. Az osztályon az önellátásra részben képes, egyes tevékenységhez segítséget igénylő, valamint önellátásra képtelen, rendszeres segítséget igénylő, esetenként fekvő, de közösségbe vihető ellátottak élnek. Az itt élő ellátottak alapbetegségéből adódóan az értelmi szintjük nagyon alacsony, kommunikálni keveset, vagy egyáltalán nem tudnak, társas kapcsolataik szegényesek. Többen testi fogyatékkal élnek ezért mozgásukban korlátozottak. Az élet minden területén ápolásra-gondozásra szorulnak (testi higiéné, öltözködés,). Étkezések során a megfelelő étrendet (normál, folyékony-pépes, diétás) a telephely biztosítja a számukra. Az osztályon élők közül többen gyógyászati segédeszközök használatára szorulnak, állandó és fokozott felügyeletet igényelnek.

Elhelyezésük 12 db négy férőhelyes és 1 db két férőhelyes szobában történik. Valamennyi lakószoba berendezése azonos: masszív keretes ágyak, asztalok, székek. Ezen szobák fala kerámia burkolatú, mely könnyen tisztítható, fertőtleníthető. A fürdőszobában 4 db kád és 2 db zuhany áll rendelkezésre, amelyből 2 akadálymentes. Az illemhelyek száma 8 db és 2 db piszoár van. Az osztály társalgójában székek, asztalok, szőnyegek, kikapcsolódásra alkalmas eszközök, televízió is található. A központi folyosó végén fodráshelyiség található.

A II. a szintén a földszinten található 50 férőhelyes „**B**” **osztályon** 17 db igény szerint berendezett 3 ágyas szoba található. Itt az önellátásra részben képes, valamint kerekesszéket használó ellátottak élnek. A munkavállalói feladatok közé tartozik a házirend betartása és betartatása. Ezen az osztályon értelmileg közepsúlyosan vagy súlyosan sérült, mozgásukban részlegesen, vagy teljesen akadályozott ellátottak is élnek, ezért fontos az egyéni segítségnyújtás mértékének megtalálása. Az értelmileg és mozgásukban akadályozott felnőtt emberek koruktól és aktuális állapotuktól függően kívánják meg az ápolók-gondozók, a szociális és pedagógiai csoport biztonságos jelenlétét. Önellátásra részben képesek, a mindennapi tevékenységekben (tisztálkodás, öltözködés, szociális tevékenységek) az irányítás, ellenőrzés szükséges számukra. Napi feladatok közé tartozik a konfliktusok, stresszhelyzetek kezelése.

A szobákban ágyak, szekrények, asztal, fotel, polc, néhol televízió található. Az ellátottak igényeiknek megfelelően díszíthetik szobáikat. A nemenkénti fürdőszobákban 2 db kád, 1 db akadálymentes zuhany található. Az illemhelyek száma összesen 8 db. Az osztályhoz két kényelmes bútorokkal berendezett nyitott társalgó rész is tartozik. A porta előterében található az ellátottak részére kialakított intim szoba.

A III. „**C**” **osztály** 37 férőhellyel az U alakban körüljárható emeleti részen kapott helyet, ahol az önellátásra képes, de 24 órás felügyeletet igénylő ellátottak élnek. Az itt élő ellátottak mozgásukban épek, értelmileg enyhén, vagy közepsúlyos fokban sérültek így az ápoló-gondozók munkája-e köré épül, a házirend betartása, életvezetés segítése, az állapotromlás megelőzése a cél. Az osztályon élő ellátottak lelki egészségét sok beszélgetéssel, figyelemmel, empátiás készséggel igyekeznek megóvni a szakemberek. Társas kapcsolataiknak kialakítása, esetleges gátlások feloldása, hozzátartozókkal való folyamatos kapcsolattartás fontos a

telephely számára. Az itt élő ellátottak egy része szoros kapcsolatot tart a hozzátartozóikkal, rendszeresen hazautaznak.

A hosszú folyosó jobb oldalán 8 db kétágyas és 4 db 4 ágyas szoba található. A nyitott folyosós kialakítás eredményeképpen közvetlenül letekinthetünk a földszintre. Az épületszárny ezen a részén található a 60 fő befogadására alkalmas konferenciaterem. A folyosó bal oldalán lakószoba, relaxációs szoba, foglalkoztató helyiség és a raktárak kaptak helyet. Az ellátotti lakószobák közül 6 db szobában illemhely és zuhanyzó is található, valamint a folyosóról 3 db illemhely, 1 db piszoár és 4 db zuhanyzó nyílik. A nyitott közösségi terekben társalgó, tévé- és pihenősarok található.

Az ellátottak nevesített ruházatának tárolása az „A” osztályon a tisztaruha raktárakban, a „B” és „C” osztályon az ellátottak szobáiban található szekrényekben és tisztaruha raktárakban történik.

A fizikai biztonság érdekében a telephely igyekszik olyan környezetet kialakítani, hogy az ellátott könnyen tudjon tájékozódni.

A telephely épülete akadálymentes: lift használata biztosított, az ajtószélesség megfelelő, akadálymentes mellékhelyiségek kerültek beépítésre, a folyosókon látássérültek segítése céljából a burkolat eltérő színezetű és bordázatú, folyosókon kapaszkodók találhatóak és a piktogramok kihelyezésre kerültek. Az ellátotti fürdőhelyiségek csúszásgátlós burkolattal kerültek kialakításra.

5. Ruházattal, textíliával és tisztálkodó szerekkel való ellátás

A telephelyen a textíliával való ellátás keretében biztosított ellátottanként a 3 váltás ágynemű és a tisztálkodást segítő 3 váltás textília, valamint a tisztálkodáshoz szükséges felszerelések, eszközök.

A telephely ellátottjainak többsége rendelkezik saját ruházattal, textíliával, melynek mosás utáni visszajuttatását az egyéni jelölés biztosítja.

Akinek nincs megfelelő mennyiségű és minőségű saját ruházata, a telephely – a teljes körű ellátás keretében – kiegészíti azt, hogy legalább három váltás fehérneművel, hálóruhával, valamint két váltás évszaknak megfelelő felső ruházattal, cipővel, illetve egyéb lábbelivel rendelkezzen.

A telephely az ellátottak ruházatáról egyéni ingó nyilvántartást vezet.

Fogyatékosággal élő személyek részére – ha indokolt – az életkornak megfelelő sportruházat rendelkezésre áll. A kulturális eseményeken fellépőknek a fellépő ruha, valamint a sporteseményeken résztvevőknek a sportruházat biztosított.

A telephelyen szervezett keretek között foglalkoztatás történik (fejlesztő foglalkoztatás), ezért a telephely gondoskodik a foglalkoztatás jellege szerinti védő- és munkaruha ellátásról, valamint az egészséges és biztonságos munkavégzés feltételeiről.

A ruházat és az intézményi textília mosása és javítása a telephely mosodájában és varróhelyiségében történik.

6. Étkeztetés

A telephely 300 adagos főzőkonyhával rendelkezik. Napi ötszöri étkezést és az orvos által elrendelt diétás ételféleségeket biztosítja, ebből a napi fő étkezést főtt étel formájában minimum egyszer.

Az étkezés az ellátottak egészségi állapotának, a vonatkozó előírásoknak megfelelően, higiénikus, kulturált körülmények között 5 turnusban az ebédlő helyiségben történik. A folyadékpótlásról legalább napi háromszori alkalommal szükséges gondoskodni.

Az étkezés a fennjáró ellátottaknak a közös étkezőhelyiségben, a fekvő, mozgásképtelen ellátottaknak – állapottól függően – az ápolási osztályokon, a lakószobában vagy az ágyban történik. Az étkezéshez az ápolók-gondozók a szükséges segítséget kötelesek biztosítani.

Az étlap 4 hétre előre elkészül az egyéni kívánásoknak és a korszerű táplálkozási igényeknek, valamint az ellátottak által működtetett kívánásfüzet figyelembevételével. Az étlap megtekinthető az ebédlőben és a faliújságon, ahová kifüggesztésre kerül. Az étlap összeállítását dietetikus közreműködésével az ételmezésvezető végzi, azonban annak véglegesítése előtt kikéri a vezető ápoló, az ápolási osztályok osztályvezető ápolóinak és az ellátottaknak a véleményét is.

Az ellátottak a vásárolt, vagy kapott élelmiszert az arra szolgáló étkezőhelyen, vagy társalgó részben fogyaszthatják el, illetve a szociális/terápiás munkatársaknál vagy az ápolási osztályon biztosított hűtőszekrényekben tárolhatják. A tárolásra átadott élelmiszereket névvel és dátummal szükséges ellátni.

A telephelyen lehetőség van ételmezés nélkül igénybe vett ellátásra, ebben az esetben azonban a diéta be nem tartása az ellátott felelőssége. Amennyiben az ellátott az adott napon nem veszi igénybe az étkezést és az intézményben tartózkodik, úgy arra a napra az étkezés nélküli térítési díj kerül megállapításra. Az ételmezés nélküli ellátást írásban kell kérni és lemondani három nappal korábban.

A szondán keresztül történő tápszeres táplálás, étkezés esetén szintén az étkezés nélküli térítési díjat kell felszámítani. Az intézmény által biztosított ételek pépesítése esetén az étkezési térítési díj az irányadó.

Az étkezési időn túli étkezést az ápolók-gondozók biztosítják az ebédlőben tálalva. A maximális tárolási idő 2 óra, a tárolást a konyha végzi el.

A telephely épületében a glutén- és tejérzékeny ételek elkészítésére a megfelelő főzési feltételek biztosítása érdekében, külön diétás konyha helyiség található.

A feladatellátás formái:

- normál étrend,
- orvos által elrendelt diéta (máj-epekímélő, laktózmentes, gluténmentes és cukormentes), mely a nyelési és rágási nehézségekkel küszködő ellátottak számára darált, vagy folyékony pépes formában biztosított.

A feladatellátás az alábbiak szerint történik:

- a telephely étkezőjében felszolgálással,
- és az ellátott szobájában.

Az étkezések időpontja:

reggeli:	8:00 - 9:15
tízórai:	10:00 -10:30
ebéd:	12:00 - 13:30
uzsonna:	15:00 - 15:30
vacsora:	17:00 – 18:30

Az étkezések alkalmával az ellátottak számára a megfelelő hőmérsékletű étel biztosított.

Az ebédlő helyiségben a kulturált és nyugodt étkezés igénybevételéhez, a kézmosáshoz a kézmosó folyadék és a papír kéztörölő folyamatosan biztosított, a terítésnél a szalvéta, előke, és a szükséges evőeszközök, a tálalásnál a megfelelő edények rendelkezésre állnak. A gondozók

részére a terítésnél és tálalásnál a kendő, sapka és kötény használata kötelező. Az étkezések teljes időtartama alatt az ápolók, gondozók a szociális és pedagógiai csoport segítségével felügyelik és segítik az ellátottakat.

Az étkezésre jogosultak köre:

- az intézményben élő ellátottak,
- az intézmény dolgozói.

Az étkezések rendjét „Az étkeztetéshez kapcsolódó eljárásrend”, a folyadékpótlás rendjét pedig „A folyadékpótláshoz kapcsolódó eljárásrend” elnevezésű dokumentum tartalmazza.

7. Egészségügyi ellátás

Az egészségügyi ellátás a gyógyító-megelőző ellátás alapelvéből indul ki, mely szerint a megelőzés és a gyógyítás fogalma egymástól nem választható szét. Feladata az egészségesekek védelme, a megbetegedés megelőzése, a már kialakult betegségek korai felismerése és gyógyítása, a krónikus betegségekben szenvedők állapotromlásának megakadályozása.

Az egészségügyi ellátás keretében az intézmény gondoskodik az igénybe vevő:

- egészségmegőrzését szolgáló felvilágosításáról,
- orvosi ellátásáról,
- szükség szerinti alapápolásáról, a szakápolási tevékenységről,
- a személyi higiéne biztosításáról,
- a gyógyszeresről,
- az étkezésben, a folyadékpótlásban, a hely- és helyzetváltoztatásban, valamint a kontinenciában való segítségnyújtásról,
- szakorvosi, illetve sürgősségi ellátáshoz való hozzájárulásáról,
- kórházi kezeléséhez való hozzájárulásáról,
- gyógyszerellátásáról,
- gyógyászati segédeszközök biztosításáról.

A telephely biztosítja a rendszeres orvosi felügyeletet és szükség szerint a szakorvosi ellátást. Gondoskodik a napi 24 órás, orvosi útmutatás alapján végzett, vezető ápolói irányítás melletti szakképzett ápolói, gondozói felügyeletről.

Az orvosi rendelések az orvosi szobában történnek:

- intézményi orvos heti 2x4 óra
- intézményi pszichiáter heti 4 óra.

A szabad orvosválasztás lehetőségével minden ellátott élhet. A telephely – a fogorvosi ellátás kivételével – biztosítja az ellátottak egészségügyi alapellátását. Amennyiben az ellátott nem a telephely intézmény orvosát választja, erről a vezető ápolót tájékoztatni kell, hogy betegség, vagy rosszullét esetén dupla gyógyszeresre ne kerüljön sor. A szabad orvosválasztással felmerülő többletköltségek az ellátottat terhelik.

A rendszeres orvosi tevékenység két munkaterületre: a gyógyító, megelőző, szinten tartó és a higiénés tevékenységre tagozódik.

Gyógyító, megelőző, szinten tartó tevékenység

A gyógyító, megelőző ellátás alapvető feladata a kóros folyamatok megelőzése, késleltetése. Célja, hogy időben felismerhetővé váljanak azok a kóros állapotok, illetve folyamatok, amelyek veszélyeztetik az egyén és a közösség egészségét.

A telephely nagy hangsúlyt fektet a megelőzésre, így az évente kötelezően előírt tüdőszűrésen kívül, ortopédiai, nőgyógyászati és egyéb szűrővizsgálatokra is sor kerül. A nagy hatású pszichiátriai készítményeket szedő ellátottak körében a gyógyszer mennyiségétől, minőségétől függő gyakorisággal laboratóriumi vizsgálatokat kér a telephely az intézményi orvos vagy a házi orvos javaslatára. A szív és érrendszeri megbetegedéssel élők naponta, akár többször is történik vérnyomásmérés.

A telephelyre beköltözött az intézmény orvosa az első munkanapon megvizsgálja, az ápoló, gondozó személyzet fizikai, egészségi és mentális állapotát felméri, anamnézist készít.

A beköltözést követően az egészségi állapot, az ápolási-gondozási szükségletek felmérése alapján egyéni fejlesztési terv és ápolási dokumentáció készül, mely egymásra épül.

A telephely műszakonként az ellátottak egészségi állapotát érintő változásokról és a velük kapcsolatos jelentősebb eseményekről sorszámozott eseménynaplót (átadó füzetet) vezet.

Az ápolási dokumentáció az ellátott részére nyújtott ápolási feladatok dokumentációja, amely az ápolásra szoruló személy állapotának javítására vonatkozó feladatokat, illetve az alkalmazható technikát tartalmazza.

Az ápolási feladatok szakszerű ellátását az orvos folyamatosan figyelemmel kíséri. Ha a jogosultat egészségi állapota miatt más intézményben kell gondozni, kezdeményezhető az intézmény vezetőjénél a szükséges intézkedések megtétele.

Minden ellátott fizikai és mentális egészségének megőrzése, fenntartása, a betegségük kezelése, gyógyítása érdekében rendszeres és szakszerű gyógyszeres, szocioterápiás, szabadidős tevékenységeket végeznek a szakemberek, valamint gondoskodnak az ellátottak egészségmegőrzését szolgáló felvilágosításáról is.

Higiénés tevékenység

A higiénés tevékenység magába foglalja az ellátottak személyi higiéniáját, a telephely környezetének higiéniáját és az ételmezés egészségügyi higiéniáját is.

A telephelyen a takarítási feladatokat a takarító munkakörben foglalkoztatott közalkalmazottak látják el. A lakószobák, közös helyiségek naponta, illetve szükség szerint kerülnek takarításra.

A telephely higiénés teendőit jogszabályok, az intézmény és a telephely belső szabályzatai, valamint a munkaköri leírások szabályozzák. Végrehajtását a munkavállalók nagy odafigyeléssel végzik. Ezen teendők elvégzése rendszeresen ellenőrzésre kerül.

A személyi és környezeti tisztaság megőrzése, fenntartása az ellátottak és a munkavállalók közös érdeke. A telephely munkavállalóinak egységes feladata a környezeti tisztaság folyamatos fenntartása. A telephelyen felületfertőtlenítést az ápoló, gondozó munkakörben foglalkoztatott munkavállalók, valamint a fejlesztő foglalkoztatásban dolgozó ellátottak is végeznek. Az ellátottak – egészségi állapotuktól függően – környezetük tisztán és rendben tartásában (takarítás, ágyazás) részt vesznek.

Az ellátottak részére a tisztálkodáshoz szükséges eszközöket, valamint az igény szerinti segítséget a telephely biztosítja.

Tisztálkodásnál a szolgálatban lévő ápoló-gondozó a szükséges segítséget köteles megadni az ellátott szeméreméretének figyelembevételével. A fürdetés rendjét az érvényben lévő „A személyi higiéne biztosítása” elnevezésű protokoll tartalmazza.

Szakorvosi ellátás

Az intézmény orvosa biztosítja az ellátást igénybe vevő egészségi állapotának rendszeres ellenőrzését, az orvosi tanácsadást, a gyógyszerfelírást.

Az ellátottak betegségeikre, valamint állapotukra jellemzően egyszerre több kórfolyamatban is szenvedhetnek, ezért különböző szakorvosi vizsgálatok válhatnak szükségessé. A szakorvosi vizsgálat történhet egy adott megbetegedés alapján, vagy a már említett szűrővizsgálat formájában. Az intézmény orvosa állítja ki a szakvizsgálatra szóló beutalót, ha azt szükségesnek tartja. Az ellátottak szállítása – szakdolgozói kísérettel – elsősorban a telephely gépkocsijával, vagy a mentőszolgálat és a betegszállító igénybevételével történik. Az ellátott kérésére a törvényes képviselő beleegyezésével lehetőség van magán betegszállító igénybevételére is.

Ápolás, gondozás és szakápolási feladatok

A telephelyen az ápolási tevékenység, a kórházi kezelést nem igénylő, szociális intézmény által biztosított gondozási feladatok ellátása során közvetlenül felmerülő és a szociális intézmény keretei között biztosítható egészségi állapot helyreállítását célzó tevékenység.

Az ápoló-gondozó személyzet az ellátott elhelyezésénél ügyel a biztonságos és higiénés környezet kialakítására, a komfort biztosítására, a pozicionálásra, a mobilizálásra, az alapvető szükségletek kielégítésére. Életveszély elhárítása érdekében értesíti a mentőket.

Az ápoló, gondozó feladata:

- a beavatkozásoknál történő segédkezés, testváladékok megfigyelése, gyűjtése, mérése,
- ápolás során fizikális lázcsillapítás, hideg-meleg hatás alkalmazható az orvos utasítása szerint,
- sebellátás, sebkötözés, subcutan injekciózás,
- decubitus megelőzése,
- élőködővel vagy egyéb módon fertőzött beteg ellátása, izolálása,
- terminális állapotban lévő beteg ellátása,
- szakszerű és jogszerű fizikai korlátozás kivitelezése, fokozott megfigyeléssel protokoll szerint,
- segítségnyújtás biztosítása étkezésben, személyi higiéneben, folyadékpótlásban, helyzetváltoztatásban, öltözködésben, kontinenciában,
- biztosítja a kényelmi és antidecubitus eszközöket, kötszereket,
- az ápolás során fontos a megfigyelés, a kardinális tünetek rendszeres észlelése, mérése, dokumentálása,
- szakorvoshoz, kórházba szállítás a telephely gépjárművével, illetve beteg szállító igénybevételével történik kísérvél.

Sürgősségi betegellátás a területileg illetékes Debreceni Egyetem Klinikai Központ Gróf Tisza István Campuson történik Berettyóújfaluban.

A szakápolási tevékenység célja, feladata

A telephely rendelkezik a szakápoláshoz szükséges működési engedéllyel.

Az ápolás azoknak az ápolási és gondozási eljárásoknak az összessége, amelyek célja az egészségi állapot javítása, az egészség megőrzése, fejlesztése és helyreállítása, a beteg állapotának stabilizálása, a betegségek megelőzése, a szenvedések enyhítése a beteg emberi méltóságának a megőrzésével, környezetének az ápolási feladatokban történő részvételre való felkészítésével és bevonásával.

A szakápolás a beteg otthonában vagy tartózkodási helyén, kezelőorvosa elrendelésére, szakképzett ápoló által végzett tevékenység, mely az 1/2000. SzCsM rendeletben foglalt alapellátáson felüli egészségügyi ellátás.

A szakápolás célja, hogy a beteg otthoni környezetben, személyre szabottan, humánus és szakszerű ápolásban részesüljön. A szolgáltatás azon ellátottak intézményünkben történő ápolása és gondozása, akiknek egészségi állapota rendszeres kórházi vagy gyógyintézeti kezelést nem igényel. Ezzel az ellátási formával a kórházi kezelések száma csökkenthető, illetve időtartama lerövidíthető.

A szakápolás keretében nyújtott ellátások

- Szondán át történő tápláláshoz és folyadékfelvételhez kapcsolódó szakápolási tevékenységek végzése és megtanítása.
- A tracheális kanül tisztítása, betét cseréje, a tevékenység tanítása.
- Állandó katéter cseréjéhez vagy rendszeres katéterezéshez, hólyagöblítéshez kapcsolódó szakápolói feladatok.
- Vér és testváladékok vétele laboratóriumi vizsgálat céljából.
- Perifériás vénakanül behelyezése, ellátása.
- Az intravénás folyadék- és elektrolit pótláshoz, parenterális gyógyszer beadáshoz kapcsolódó szakápolási feladatok.
- Baleseti és egyéb műtétek utáni szakápolási feladatok és az önellátás korlátozottsága esetén a testi higiéne biztosítása, valamint a mozgás segítése.
- Műtéti területek (nyitott és zárt sebek) ellátása, sztomaterápia és különböző célt szolgáló drének kezelésének szakápolási feladatai, szakma specifikus szájápolási tevékenységek műtét után.
- Dekubitalódott területek, fekélyek szakápolási feladatai.
- Tartós fájdalomcsillapítás szakápolási feladatai.
- A beteg állapotától függően beszédterápia, a fizioterápia köréből: gyógytorna, elektroterápia biztosítása.
- Haldokló beteg otthonában történő szakápolása az ellátandó feladatok megnevezésével.
- EKG készítés és egyéb monitorozási tevékenységgel kapcsolatos szakápolói feladatok
- Sürgősségi esetek, szövődmények felismerése, elhárításának megkezdése, és közreműködés az elhárításban

Betegség következményeként átmenetileg vagy véglegesen kiesett vagy csökkent funkciók helyreállításához, fejlesztéséhez vagy pótlásához kapcsolódó szakápolási feladatok:

- gyógyászati segédeszközök, protézisek használatának tanítása,
- mozgás és mozgatóeszközök használatának tanítása,
- hely- és helyzetváltoztatás segítése.

Szükség esetén kiegészítő speciális eljárások alkalmazása:

- UH inhalálás, légzésterápia,
- szívó alkalmazása,
- oxigénterápia

Az ellátás során alapvető fontosságú a szakszerű ápolás. Az ápolást mindig az ellátott állapota és az orvos legfrissebb utasításai határozzák meg. A testi ápolás és gondozás azonban nem választható el élesen a mentálhigiénés gondozástól.

A szakdolgozók munkája odafigyelést, empátiát, kapcsolatteremtő készséget és nagy tapintatot igényel. Igen fontos a szakdolgozók és az ellátottak közötti harmonikus kapcsolat kialakítása, és a bizalom légkörének megteremtése. A meglévő készségek, képességek megtartása érdekében fontos, hogy a segítségnyújtás optimális legyen. Kerülni kell mind az alul, mind a túlápolást.

A szakdolgozók tevékenységüket a jogszabályi előírásoknak megfelelően dokumentálják.

Az ápolási-gondozási és szakápolási feladatok elvégzése az érvényben lévő „*Munkarend nappali és éjszakai feladatok ellátására*” elnevezésű dokumentum alapján történik.

Az intézmény rendelkezik Pandémiás tervvel

A pandémiás terv a pandémiás helyzetre való felkészülést és egy bekövetkezett pandémia esetén végrehajtandó feladatokat szabályozza. A pandémiás terv hatálya kiterjed az intézmény munkavállalóira és az intézményben munkát végző más vállalkozások munkavállalóira, akik a pandémia időszakában munkát végeznek, illetve azokra, akik bármilyen egyéb célból az intézményben/telephelyen tartózkodnak. A pandémiás tervben leírt feladatok és intézkedések összhangban vannak a gyógyszerrendelésre vonatkozó hatályos törvényekkel, rendeletekkel és szabályozzák az együttműködést pandémia során az egészségügyi hatóságokkal. A pandémiás tervben meghatározott felkészülési feladatokat a pandémiás megbetegedéseket megelőző időszakban önállóan kell végrehajtani. A pandémiás megbetegedések során végrehajtandó feladatokat és intézkedéseket önállóan a kialakult helyzet értékelése után, vagy az Országos Tisztifőorvos intézkedése alapján kell bevezetni, végrehajtani, a világjárvány hivatalos bejelentése után a korlátozó intézkedéseket azonnal be kell vezetni.

A telephely rendelkezik Infekciókontroll szabályzattal

Infekciókontroll: az egészségügyi ellátással összefüggő fertőző betegségek kialakulásában szerepet játszó tényezők ismeretén, elemzésén alapuló, a fertőzések megelőzésére irányuló intervenciós tevékenység.

Intézményi infekciókontroll eljárásrend: írásban dokumentált, közérthető, az adott telephelyre és azon belül szükség szerint egyes ápolási osztályokra vonatkozó infekciókontroll eljárásrendek, szabályok, folyamatleírások gyűjteménye. Meghatározza a kórházi járványügyi adatok értékelése és az intézményi kockázatelemzés alapján a telephely ellátási szintjének és profiljainak megfelelően, a telephelyi surveillance-ok (egészségügyi ellátással összefüggő fertőzések, antibiotikum rezisztencia, antimikrobiális szer felhasználás surveillance-a), kórokozó-szűrések, beteg elkülönítések, infekciókontroll gyakorlatok rendjét.

Kórházi ellátás:

A telephely ellátottjait a kórházba utalás általános elvei szerint a területileg illetékes kórházak megfelelő osztályai tartoznak felvenni. Heveny megbetegedések, illetve életveszély esetén az ellátottat kórházba utalhatja az intézmény orvosa, valamint az ügyeletes orvos.

A fogyatékossgal élő személy számára nagy megrázkódtatást jelenthet, ha kórházba kerül. Ezt a traumát csökkenteni lehet azzal, hogy a szociális és pedagógiai csoport, illetve az ápoló-

gondozó személyzet tagjai rendszeresen látogatják, reális szükségleteit igyekeznek kielégíteni (tisztasági felszerelés, ruhaneműi rendszeres cseréje, gyümölcs stb.).

Mivel az ellátottjaink többsége cselekvőképességet érintő gondnokság alatt áll, a kórházi kezeléssel a törvényes képviselőt és a megjelölt hozzátartozót minden esetben értesíteni kell. Az esetleges műtéthez és a műszeres vizsgálatokhoz a törvényes képviselő beleegyező nyilatkozata szükséges.

A kórházi zárójelentéseket az ellátott egészségügyi dossziéjába fűzi le az osztályvezető ápoló vagy az ápoló, gondozó és a benne előírt ápolási, gondozási teendőket, a szükséges gyógyszerelést a megfelelő dokumentációra vezeti fel a pontos ápolási tevékenység végzése érdekében.

Gyógyszer és gyógyászati segédeszköz ellátás

Az ellátottak számára a gyógyszert, illetve a gyógyászati segédeszközöket elsődlegesen a társadalombiztosítás útján kell beszerezni.

Az ellátottak egészségügyi ellátásáról, gyógyszerrel, gyógyászati segédeszközökkel történő ellátásáról a telephely gondoskodik az SzCsM rendelet 50. §, 51. § és 52. §-ai alapján. A gyógyászati segédeszköz amennyiben alanyi jogon jár az ellátottnak vagy annak ellenértékét az ellátott megfizeti személyes tulajdonába kerül. (Az ingónyilvántartó lapjára fel kell vezetni.) Amennyiben az eszközök térítési díját az intézmény fizeti meg, úgy az intézményi tulajdont képez.

A telephelyi alap- és eseti listán szereplő gyógyszerek, készítmények térítésmentesen biztosítottak, egyéb készítményekért az ellátott megmaradó jövedelme terhére köteles fizetni. A költőpénz nem terhelhető gyógyszerköltséggel. Amennyiben az ellátottnak a térítési díj megfizetése és a költőpénz biztosítása után nincs pénzmaradványa a térítésköteles gyógyszerek, gyógyászati segédeszközök költsége az intézményt terheli.

Az alaplistát az intézmény orvosa állítja össze a vezető ápoló javaslata alapján. Az alaplista megtekinthető az orvosi rendelőben, a hirdető táblákon, a vezető ápoló irodájában. Az összeállításnál figyelemmel kell lenni az ellátottak egészségi állapotának javítására, vagy szinten tartására, valamint az esetleg előforduló sürgős ellátás esetére is.

Az alapkészletbe tartozó gyógyszerek intézményi költségen kerülnek beszerzésre. Az alapkészletbe nem tartozó gyógyszerek költsége az ellátottakat terheli, feltéve, hogy a személyi térítési díj megfizetése, a költőpénz meghagyása után rendelkezésre áll a szükséges összeg.

Ha az ellátottak részéről a közgyógyellátási igazolványra való jogosultság feltételei fennállnak, akkor annak beszerzéséről, az időben történő érvényesítéséről a törvényes képviselővel együttműködve a szociális/terápiás munkatársak gondoskodnak.

A test-távoli gyógyászati segédeszközök beszerzése is az intézmény költségén történik, amennyiben az ellátott nem jogosult közgyógyellátásra. Ebbe a körbe tartoznak, pl. a különböző támbotok, járókeretek, kerekesszékek, szoba-vécé stb.

A testközeleli gyógyászati segédeszközök költsége az ellátottakat terheli. Ebbe a körbe tartoznak pl. a pelenka, a szemüvegek, lúdtalpbetétek, gyógycipők stb.

A gyógyszerek és a gyógyászati segédeszközök nyilvántartása számítógépes adatfeldolgozással történik.

Gyógyszereléssel kapcsolatos szabály

Gyógyszert az ellátottak csak orvosi utasításra, előírt adagban szedhetnek. Minden ellátott esetében az orvos határozza meg, hogy szükség esetén milyen gyógyszereket, milyen

mennyiségben kaphat (pl. fájdalomcsillapításra, nyugtatóként, altatóként, epilepsziás nagy- és kis roham esetén, lázcsillapításra, magas vérnyomásra).

A szükség szerint rendelt gyógyszereket az ellátott nyilvántartó lapján tételesen – dátum, ok, név és dózis meghatározásával – jelölni kell. A szükség szerint adott gyógyszer mennyiségét, időpontját az eseménynaplóban is rögzíteni kell.

A gyógyszerelés rendjét és az ehhez kapcsolódó felelősségi köröket írásban kell szabályozni, erre szolgálnak a munkaköri leírások.

A gyógyszerek heti dobozokba történő kiadagolása az ezzel a feladattal megbízott ápoló vagy gondozó képesítéssel rendelkező munkavállalók feladata. A gyógyszerek beviteléről az ápolók-gondozók kötelesek gondoskodni, a gyógyszerelés protokollja szerint. Szükség esetén az ápolónak, gondozónak ellenőriznie kell, hogy az ellátott valóban lenyelte-e a gyógyszert.

Háziorvos, intézményi orvos, szakorvos tudta nélkül szedett gyógyszereket az ellátott csak saját felelősségére teheti meg.

Eltávozáskor az ellátott részére átadásra kerül az orvos által előírt gyógyszer mennyiség. Az átvételkor nyilatkozat kerül aláírásra, amelyben az ellátott/törvényes képviselő/befogadó személy vállalja, hogy betartja az orvos utasítását. Amennyiben nem így tesz, az intézmény felelősséget nem vállal.

A gyógyszerbeszerzés szállítási szerződés alapján történik. A gyógyszer kiszállítása az orvos által kiadott vények, és a nem vényköteles gyógyszerek külön megrendelése alapján, számla ellenében történik a telephelyre.

A gyógyszerek nyilvántartására és a gyógyszerelés dokumentálására számítógépes program szolgál. A számítógépes program elkészíti a személyre szóló gyógyszerelő lapot, egyéni gyógyszernyilvántartó lapot és a havonkénti elszámolást. A gyógyszerköltség ellátottat terhelő részének elszámolása, havonta egyszer történik számla ellenében.

A gyógyszerelési feladattal megbízott ápoló feladata a gyógyszerkészlet rendszeres ellenőrzése annak érdekében, hogy lejárt szavatosságú, illetve a forgalomból kivont gyógyszerkészítmény felhasználásra ne kerülhessen.

Az ellátottak saját vagy hozzátartozóik kívánsága szerint, saját költségükön szerezhetik be azokat az orvos által jóváhagyott gyógyszereket és gyógyhatású készítményeket, melyek az ellátott számára nem ellenjavalltak, de az intézmény által biztosított gyógyító-megelőző kezeléshez nem feltétlenül szükségesek.

Gyógyszercsere felismerése esetén az orvost haladéktalanul értesíteni kell, az eset körülményeiről részletes jegyzőkönyvet kell készíteni. A jegyzőkönyv minimális adattartalma:

- a) mikor észlelték a gyógyszercserét,
- b) ki észlelte a gyógyszercserét,
- c) ki hibázott,
- d) ki kapott olyan gyógyszert, amit nem neki rendeltek,
- e) mikor történt,
- f) milyen dózisban, hányszor,
- g) milyen következményeket, tüneteket tapasztaltak,
- h) milyen beavatkozást, megelőző intézkedést tettek (pl. hánytatás),
- i) mikor értesítették az orvost/mentőszolgálatot,
- j) mikor érkezett az orvos/mentő,

- k) ellátott állapota orvosi vizsgálat alapján, orvos aláírása,
- l) egyéb jelentős körülmények,
- m) jegyzőkönyv készítésének dátuma,
- n) érintett munkatársak neve, aláírása.

Kábítószernek minősülő gyógyszer szükség szerinti kiadását az erre a célra bevezetett nyomtatványon rögzíteni kell.

Kábítószernek minősített gyógyszerek rendelése esetén a fokozottan ellenőrzött szernek minősülő gyógyszerek orvosi rendelésének, gyógyszerértári forgalmazásának, egészségügyi szolgáltatóknál történő felhasználásának, nyilvántartásának és tárolásának rendjéről szóló 43/2005. (X. 15.) EüM rendeletben foglaltak szerint kell eljárni.

Fokozottan ellenőrzött szerek tárolása zárt helyiségben, pánccs szekrényben történik névre szóló heti adagolóokban. Raktározásuk és tárolásuk zárt szobában, zárt szekrényben, névre szóló tároló dobozokban az intézményi gyógyszerektől elkülönítetten történik. A nyilvántartást a gyógyszerelési feladattal megbízott ápoló vezeti.

8. Mentálhigiénés ellátás

A telephely gondoskodik az ellátást igénybe vevő személyek mentálhigiénés ellátásáról - a szociális/terápiás munkatársak közreműködésével - melynek keretében biztosítva van:

- szociális ügyintézés,
- költőpénz kezeléséhez segítségnyújtás,
- a személyre szabott bánásmód,
- a szabadidő kulturált eltöltésének feltételei,
- háztartási ismeretek bővítése,
- kreatív műhelymunka,
- az ellátottak családi és társadalmi kapcsolatainak fenntartásának feltételei,
- a fejlesztési tervek megvalósítása, a mindennapi életvitelhez szükséges szociális készség fejlesztése,
- a hitélet gyakorlásának feltételei,
- a telephely segíti, támogatja a telephelyen belüli kis közösségek, társas kapcsolatok kialakulását és működését.

A telephely minden szükséges intézkedést megtesz az ellátott testi-lelki aktivitása fenntartásának, megőrzésének érdekében, ezért korának, egészségi állapotának, képességeinek és egyéni adottságainak figyelembevételével szervezi:

- az aktivitást segítő fizikai tevékenységeket (napi rendszerességű szabad levegőn tartózkodás, fekvőbetegek napi rendszerességű levegőztetése, sporttevékenység, ágytorna stb.),
- a szellemi és szórakoztató tevékenységeket (pl. előadások, olvasás, felolvasás, rádióhallgatás, tévézés, kártya- és társasjátékok, vetélkedők, zenehallgatás stb.),
- a kulturális tevékenységeket (pl. rendezvények, ünnepségek, névnapok, színház-, mozi-, múzeumlátogatások, kirándulások, kiállítások stb.).

Az intézményi életformához való alkalmazkodás elősegítése, az igénybe vevők mentálhigiénés ellátásának biztosítása az intézmény valamennyi dolgozójának a feladata.

A telephelyen a mentálhigiénés ellátás feladata a fogyatékossgal élő személynél olyan állapot fenntartása, amely alkalmassá teszi őt arra, hogy belső lelki harmóniáját megőrizve, környezetébe be tudjon illeszkedni és ott békében éljen. A mentálhigiénés ellátás során tapasztaltak az egyéni fejlesztési terv részét képezik.

Az 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működési feltételeiről 7. § (3) c) és 12.§ (1) alapján fogyatékos személyek otthonában minden ellátott részére *egyéni fejlesztési tervet* kell készíteni. Az egyéni fejlesztési terv az ellátott személyről készített pedagógiai, egészségi és mentális állapotra vonatkozó jellemzés alapján készül. Az önellátási képesség fejlesztését, kommunikációt, szocializációt és az egyénre szabott bánásmód leírását tartalmazó dokumentáció, melynek alapját a PAC és S/PAC mérések képezik.

Az egyéni fejlesztési tervek készítése és megvalósítása team munkában történik. A munkacsoport félévenként értékeli a fejlesztés során elért eredményeket, az ellátottak egészségi és mentális állapotában történt változásokat. Ennek alapján tűzi ki a következő féléves célokat, feladatokat. A telephelyen dolgozó szakmacsoportok alapvető feladata a kóros folyamat megelőzése, késleltetése.

Az egyéni fejlesztési tervek elkészítésének folyamatát az érvényben lévő *Protokoll egyéni fejlesztési tervek készítéséhez* elnevezésű dokumentum határozza meg.

A szociális/terápiás munkatársak és a fejlesztőpedagógusok által végzett feladatok:

Társas kapcsolatok kiépítése:

Az ellátottak és a munkavállalók közötti jó kapcsolat kialakítása az elsődleges, legfontosabb, melynek feltétele, hogy az ellátottak bizalommal legyenek a telephely munkavállalói iránt. A munkavállaló viselkedése minden esetben komoly, kiegyensúlyozott, türelmes, kedves és ne bizalmaskodó legyen. Az ellátott meghallgatására mindig módot kell találnia, panaszát komolyan kell venni, ha szükséges, megfelelően kell intézkedni. A bizalom megnyerésének egyik döntő tényezője a titoktartás, ilyen magatartással a szakemberek megnyerhetik az ellátottak bizalmát. A telephely dolgozóitól nem kerülhet nyilvánosságra a telephelyen történt esemény még akkor sem, ha annak tartalma a jogszabályok szerint nem tartozik a titoktartási kötelezettség alá.

A telephelyen élő ellátottak közötti társas kapcsolatok sajátosan alakulnak. Az ellátottak körében igen gyakori az izoláció (elkülönülés), mely a fogyatékossgal élő ember alkalmazkodó képességének és aktivitásának csökkenése miatt alakul ki.

Mindezekre figyelemmel a szakemberek segítséget nyújtanak ahhoz, hogy az ellátottak között baráti kapcsolatok jöjjenek létre. Egyéni és csoportos megbeszélések alkalmával igyekeznek elérni a konfliktusok feloldását és enyhíteni a beilleszkedési zavarokat. A beszélgetések során a szakemberek képet kapnak az ellátott előéletéről, testi és lelki állapotáról. A telephely életébe történő beilleszkedést segítheti a régi ismerősökkel való találkozás.

A beköltöző személy fogadását körültekintően kell előkészíteni. Az újonnan beköltöző személy barátságos fogadtatást vár a telephely munkavállalóitól és lakótársaitól. A szociális/terápiás munkatárs, a fejlesztőpedagógus, az ápoló, a gondozó és az osztályvezető ápoló az új ellátottat bevezetik a telephely életébe, bemutatják, a szobatársakat, az ápolási osztályt és magát az egész telephelyet. A beköltözést követő időszakban, valamint évente az intézmény a fejlesztőpedagógusok közreműködésével felméri a lakószoba változtatások iránti ellátotti

igényeket. Az ellátottak közötti tartós és mély érzelmi kapcsolatok kialakulása esetén – korlátozott számban – lehetőség van a kétágyas szobában történő elhelyezésre is.

A telephely által biztosított szolgáltatások során valamennyi munkavállaló nagy figyelmet fordít az ellátást igénybe vevők alkotmányos jogainak maradéktalan és teljes körű tiszteletben tartására, különös figyelemmel az élethez, emberi méltósághoz, a testi épséghez, a testi-lelki egészséghez való jogukhoz.

A telephelyen élő ellátottak között kialakuló érzelmi kapcsolatok támogatására néhány éve intim szoba került kialakításra. Az intim szoba a porta mellett található berendezett szoba, mely intim együttlétekre szolgál. Az intézmény az ellátottak számára elkészített egy *Tájékoztatót Intim szobáról* elnevezésű dokumentumot a szoba helyes használatával kapcsolatban.

Az ellátottak részére a telephely fejlesztőpedagógusai szexuális felvilágosítást, tájékoztatást tartanak, melyhez „*A biztonságos szexuális élethez való jogok feltételeinek és gyakorlásának protokollja, eljárásrendje*” dokumentum nyújt segítséget.

Kapcsolat a családdal

A telephelyen belüli családi légkör kialakítását segíti elő, ha az ellátottak megtartják, illetve felelevenítik kapcsolataikat a régi környezetükkel, gyermekeikkel, rokonaikkal, barátaikkal.

A szociális/terápiás munkatársak, fejlesztőpedagógusok, osztályvezető ápolók, ápolók és gondozók figyelemmel kísérik ellátottak levelezését, telefonos beszélgetések gyakoriságát, a látogatók érkezését, a hazautazások segítését. Amennyiben szükséges, felveszik a kapcsolatot a családdal, barátokkal, törvényes képviselőkkel és a környezettanulmányok készítése ügyében a családsegítő központokkal is.

Kapcsolat a társadalommal

A telephely ellátottjai jelentősen elszigetelődnek a társadalomtól. A szociális/terápiás munkatársak a törvényes képviselőkkel együttműködve segítséget nyújtanak az ellátottaknak a hivatalos ügyeik intézéséhez.

Az ellátottak költőpénzének kezeléséhez szintén rendszeres segítséget nyújtanak a szociális/terápiás munkatársak, esetenként a fejlesztőpedagógusok.

A csoport tagjai tudatosan szerveznek olyan programokat, ahol más intézményekből érkeznek ellátottak. A telephely ellátottjai rendszeresen részt vesznek és szerepelnek a társintézmények és a város kulturális- és sport rendezvényein. Ezen kívül rendszeresen szervezünk kirándulásokat és bevásárlásokat az ellátottak számára.

Mentális gondozás

A telephely szakemberei munkájuk során segítenek az ellátottaknak:

- a függőség,
- a szorongás érzésének,
- a betegségtudat kóros élményének leküzdésében,
- az izoláció felismerésében és leküzdésében.

A függőség érzését fokozza az ellátott testi és lelki állapotából adódó szorongása. Leküzdésében segítséget adhat az „irányított” beszélgetés, melyet a feladathoz megfelelő képzettséggel rendelkező fejlesztőpedagógus kezdeményez. A beszélgetés irányítását közben tartva célja, hogy megismerve az ellátott gondolkodásmódját, egyenrangú félként kezelve,

tájékoztatja a telephely életének változásairól, problémáiról. Így ki lehet alakítani benne azt az érzést, hogy az otthon életét és ezen belül saját sorsát tulajdonképpen ő is irányítja.

A szorongás az egyén és környezete számára kínos, törekszünk ennek megelőzésére, és ha már kialakult, olyan módszert igyekszünk találni, amely ezt az állapotot feloldja. A helyes foglalkoztatás, a jogos kívánságok teljesítése segíthet a szorongás leküzdésében. A szociális tényezők közül szerepet játszik a családi élet és a baráti kör hiánya, a beköltözést megelőző magányosság, a telephelyen belüli összhang hiánya.

A telephely szakemberei úgy tudnak segíteni, ha megismerik az ellátott személyiségét, bizalmat és jó kapcsolatot alakítanak ki vele. Kisebbségi csoportok kialakítását segítik elő, ezen belül sikerélményt nyújtó elfoglaltságot biztosítanak.

A környezet ártalmainak megelőzése

Ez a tevékenység már az előgondozás során megkezdődik. Az intézményi ellátást kérelmező személy otthonában a telephely munkatársa tájékozik állapotáról, szociális háttéréről. Ez segít az intézményen belüli elhelyezésben, a beilleszkedésben, a gondozásban, a megismerésben és a megértésben. Már ebben a szakaszban a munkatársak felveszik a kapcsolatot a hozzátartozókkal, sok esetben a szomszédokkal, az orvossal. Az ellátásra várakozót felkészítik a változásra. Az egy szobában lakók hangulatának alakulását, változásait a szakemberek állandóan figyelemmel kísérik.

9. Szocioterápiás foglalkozások szervezése

A telephely igyekszik mindent megtenni az ellátottak testi-lelki aktivitása fenntartásának, megőrzésének érdekében, ezért szocioterápiás foglalkozások szervezésére kerül sor.

A szocioterápiás foglalkozásokat az ellátottak korának, egészségi állapotának, képességeinek és egyéni adottságainak figyelembevételével kell megválasztani, az egyén fejlesztési tervében megfogalmazott célkitűzésekkel összhangban.

A szocioterápiás foglalkozások intézményben nyújtott formái:

Terápiás és készségfejlesztő foglalkozás:

A terápiás és készségfejlesztő foglalkozás célja a megmaradt képességek fejlesztése, szinten tartása. A terápiás foglalkozást a telephely környezetében, foglalkoztató helyiségeiben, néhány esetben az intézményen kívül kerül megszervezésre. A terápiás és készségfejlesztő foglalkozás keretében kreatív, művészeti, mozgás és játékterápiákat is szerveznek a telephely munkatársai. Készségfejlesztő foglalkozás keretében lehetőség nyílik játékos formában az íráskészség, beszédkészség fejlesztésére, szinten tartására, a számfogalmi ismeretek elsajátítására, a számítógép használatának megismerésére. Művészetterápia keretében rajzolásra, festésre, színezésre, hímzésre kerül sor a finom mozgások fejlesztése érdekében. A zenefoglalkozás során részt vehetnek a hangszerek megismerésében, kipróbálásában, használatának elsajátításában a ritmusérzék fejlesztése, az egyéni képességek szinten tartása, és felszínre hozása érdekében.

Szabadidős lehetőségek:

Az ellátottakkal a telephely munkatársai az aktivitást segítő fizikai tevékenység keretében az intézményt körülvevő zöldövezetben tölthetik el szabadidejüket. A kerekesszéket használó ellátottak is könnyen bevonhatók a programba. A fejlesztőpedagógusok rendszeresen szerveznek közös táncos összejöveteleket, filmvetítést, ahol a részvétel önkéntes, de az

ellátottakat széles körben igyekeznek bevonni. A fizikai aktivitást segíti a telephelyen belüli, ház körüli munkába való bevonás, mely személyre szabott elfoglaltságot biztosít. Az intézmény ellátottainak életét változatosabbá és színessé teszik a szórakoztató és kulturális tevékenységek. Ehhez különféle társasjátékok, dominó, kártya, sporteszközök, televíziók állnak rendelkezésre. A szervezett sportfoglalkozások - szakkörök során az egészség megőrzése és az egészséges életmódra nevelés érdekében naponta egészségügyi tornán vehetnek részt az ellátottak, továbbá kipróbálhatják magukat különböző sportágakban.

A kertben szalonnasütések, kerti partik és egyéb szabadidős programok kerülnek megszervezésre. Az ellátottak részt vehetnek bibliaórán, kiscsoportos foglalkozásokon, klubfoglalkozáson, közös beszélgetéseken. A telephely dolgozói az ellátottaknak felolvasásokat, közös zenehallgatást szerveznek, melynek élményébe bevonják a gyengén látó ellátottakat is. Igen kedvelt a saját rendezvényeken készült videó felvételek megtekintése.

10. Az ellátottak telephelyen belüli foglalkoztatásának megszervezése:

Fontos a munkavégzésre képes ellátottak foglalkoztatása, valamint meglévő képességeik fejlesztése, szinten tartása.

A fejlesztő foglalkoztatás:

- a Mt. szerinti határozott idejű munkaviszonyban vagy
- az Szt. szerinti fejlesztési jogviszonyban történik.

A foglalkoztatás megszervezésekor az ellátást igénybevevő testi-lelki aktivitásának megtartására kell törekedni.

A fejlesztő foglalkoztatást nyújtó szociális intézmény feladata az egyén állapotának, korának, fizikai és mentális állapotának megfelelő fejlesztési és foglalkoztatási szolgáltatás biztosítása érdekében:

- a munkavégzés, munkafolyamatok szervezése, irányítása és koordinálása,
- a tevékenység végzése érdekében a rendelkezésre álló kompetenciák és kapacitások összehangolása,
- az ellátott napi tevékenységének a megtervezése,
- a kapcsolattartás a külső partnerekkel,
- az ellátott munkaerő-piacra történő kivezetésének az előkészítése, és
- a foglalkoztatottak motiválása, részükre a módszertani útmutatóban meghatározott segítő szolgáltatások nyújtása az egyéni foglalkoztatási tervek szerint.

Fejlesztő foglalkoztatásban részesülhet a rá irányadó öregségi nyugdíj korhatár eléréseig az, aki intézményi jogviszonya alapján ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátást, lakóotthoni ellátást vesz igénybe.

Az intézményi jogviszonyban álló személy fejlesztő foglalkoztatása az ellátott egyéni adottságait figyelembe vevő foglalkoztatási terv alapján történik.

Az egyéni foglalkoztatási terv tartalmazza

- a foglalkoztatott személy fizikai, mentális állapotának, készségeinek, jártasságainak, munkavégző képességének jellemzőit,
- fejlesztési jogviszony esetében a munka- és szervezetpszichológus javaslatát vagy a rehabilitációs alkalmassági vizsgálat eredményeképpen kiadott, hatályos, munka-rehabilitációt javasoló szakvéleményt,

- az ellátásban részesülő állapotának megfelelő foglalkoztatási célokat, feladatokat és azok megvalósításának módszereit,
- a foglalkoztatással kapcsolatos motiváció, mentális támogatás és segítő szolgáltatás módjait, és
- a foglalkoztatás időtartamát és időbeosztását.

Az egyéni foglalkoztatási terv alapján elért eredményeket a fejlesztő foglalkoztatásban részesülő ellátott, a szociális intézmény vezetője és a segítő munkakörben foglalkoztatott személyek évente értékeli, és szükség esetén módosítják az egyéni foglalkoztatási tervet.

A fejlesztő foglalkoztatás keretében csak olyan feladatot végezhet az ellátott, amelyet egészségi állapota és szellemi képességei alapján tartósan és folyamatosan képes ellátni.

Ha a fejlesztő foglalkoztatás munkaviszonyban történik, az ellátott – a fiatal munkavállaló kivételével – havi munkaidőkeretben, egyenlőtlen napi munkaidő beosztással is foglalkoztatható.

Foglalkoztatás helye	Foglalkoztatási forma	Működési engedély szerinti létszám
4138 Komádi Fő u. 222-224. (hrsz. 306/A/1, hrsz. 306/B/1, hrsz. 306/C/1, hrsz. 306/D/1, hrsz. 306/F/1)	Fejlesztő foglalkoztatás	55 fő

A fejlesztő foglalkoztatásban végezhető tevékenységek köre:

- udvar-parkgondozás,
- mosodai kisegítés,
- takarítás,
- seprűkötés,
- kosárfonás,
- konyhai kisegítés,
- varrodai tevékenység,
- szövés,
- járórszolgálat.

Mindezeket figyelembe véve a foglalkoztatottak személyiségében olyan összetett, pozitív változások jöhetnek létre, melyek kedvezően befolyásolják társadalmi elfogadottságukat, integrációjukat.

11. Az érték- és vagyonmegőrzés szabályai

Az érték- és vagyonmegőrzésre átvett tárgyakról a telephely tételes felsorolás alapján átvételi elismervényt készít, és annak egy példányát átadja az ellátást igénybe vevőnek, illetve törvényes képviselőjének. Az értéktárgyak átadását és átvételét két tanú jelenlétében kell elvégezni. Az értéktárgyak biztonságos megőrzéséről a telephely gondoskodik.

Az ellátást igénybe vevőtől átvett készpénzt elsősorban az ellátást igénybe vevő, illetve törvényes képviselőjének meghatalmazása szerint a telephelyen vagy pénztáratban kell megőrizni. A házirend tartalmazza, hogy milyen esetekben szükséges a készpénzt -

pénzintézetben - betét formájában megőrizni. A készpénz betétben való elhelyezéséről a pénz átvételétől számított négy munkanapon belül a telephely gondoskodik. A készpénz betétben történő elhelyezéséig annak megőrzését a pénzkezelési szabályzatban foglaltak szerint kell biztosítani.

A telephelyen az ellátott készpénzének kezelése saját vagy törvényes képviselőjének írásbeli nyilatkozata szerint személyes nyilvántartású letét formájában is történhet. A letétben elhelyezett készpénz elsősorban a személyes szükségletek kielégítését szolgálja.

A személyes szükséglet körébe tartozik különösen az intézményi ellátást meghaladó mennyiségű vagy minőségű ételmezés, ruházat, valamint textília. A felsoroltakon kívül személyes szükségletek kielégítését szolgálja még a személyes használati tárgy (pl. televízió, magnetofon, rádió, hűtőszekrény) és szolgáltatás (pl. fodrász, kirándulás, kulturális program) is.

A készpénz kezeléséről, a kezelésre jogosult személyekről, valamint a pénz felhasználásának és elszámolásának módjáról az intézmény pénzkezelési szabályzata rendelkezik.

12. Az intézményben elhunytak eltemetetésének megszervezése

Az intézményben a kegyeleti tevékenység a *Haldokló beteg ellátásának protokolljában*, a *Halott ellátás protokolljában* és az *Elhunyt ellátottak temetésének dokumentumainak, értékeinek, hagyatékának intézményi kezelésének eljárásrendjében* foglaltak szerint működik. Az elhunytakkal kapcsolatos teendők ellátását a telephely vezető ápolója távollétében az osztályvezető ápoló szervezi.

Ennek keretében gondoskodik az elhunyt elkülönítéséről, a végtisztességre való felkészítésről, a törvényes képviselő, valamint az intézmény nyilvántartásában szereplő hozzátartozó értesítéséről, ingóságainak számbavételéről, megőrzéséről, letétbe helyezéséről, valamint a hagyatéki végzést követően az örökösöknek történő átadásáról. A hozzátartozókkal való kapcsolattartást illetően a temetés/köztemetés ügyintézését az ezzel megbízott szociális/terápiás munkatárs végzi megfelelő körültekintéssel. (Az ellátott/törvényes képviselője és az intézmény között kötendő intézményi jogviszonyra vonatkozó Megállapodás melléklete a kötelezően kitöltendő Temetési nyilatkozat. A Temetési nyilatkozat kitöltése az ellátás megkezdésétől számított 30 napon belül kötelező.)

A telephelyen elhunyt ellátott személyes használatában volt ingóságairól a szolgálatot teljesítő ápoló-gondozó, a halál beálltát követően a kegyeleti tevékenység elvégzése után jegyzéket készít, két tanúval aláírhatja és a jegyzék másolatát az ingóságokkal együtt további intézkedés, hagyatéki eljárás lefolytatásához átadja a szociális/terápiás munkatárs részére.

A szociális/terápiás munkatárs a vezető ápolóval, osztályvezető ápolóval való konzultációt követően telefonon vagy levélben értesíti az elhunyt törvényes képviselőjét és/vagy legközelebbi hozzátartozóját.

A telephely gondoskodik elhunyt ellátottja temetéséről, ha nincs temetésre kötelezhető hozzátartozója, vagy ha az kötelezhető, de kötelezettségét nem teljesíti. Az eljárás az SzCsM rendelet 62. §-a szerint történik.

Ha az örökös az elhunyt telephelyen maradt ingóságaiért a hagyatéki végzés jogerőre emelkedését követően nem jelentkezik, az intézményvezető határidő megjelölésével felszólítja annak átvételére. Ha az örökös a kitűzött határidő elteltéig az ingóságot nem szállítja el, a telephely azt értékesítheti vagy felhasználhatja.

A telephely munkavállalói és ellátottjai az elhunyt búcsúztatásánál képviselik a telephelyet. A Református Egyház tiszteletese térítés ellenében, a Római Katolikus Egyház hitoktatója vagy az intézmény dolgozója térítésmenten biztosítja a temetésen történő búcsúztatást a köztemetés során.

13. A telephelyen térítésmentesen igénybe vehető szolgáltatások

A telephely borotválás szolgáltatása biztosított. Az ellátottak részére a köröm ápolását az ápolók, gondozók végzik feladatkörükön belül. A telephely az egészségügyi ellátás körében szervezett szűrővizsgálatokon való részvételi lehetőséget biztosít.

A telephelyen szervezett programokon és a telephely által szervezett programokon, rendezvényeken valamennyi ellátott ingyenesen vehet részt. A telephely gondoskodik kulturális és szabadidős tevékenységek szervezéséről (pl. színházlátogatás, kirándulás, közös rendezvények, ünnepségek). A rendezvények szervezői a telephelyen kívüli programokon az elérhető legmagasabb fizetési kedvezményt igyekeznek biztosítani. Telephelyen kívüli rendezvények szervezését, a rendezvények időtartamára a felügyeletet (alkotó, pihenő táboroztatás, kirándulás, állatkert, színház, múzeumlátogatás), továbbá a felmerülő költségekhez az anyagi forrást az intézmény biztosítja, és vállalja a programok megszervezését, a kíséret és felügyelet biztosítását, továbbá a kíséretet ellátó intézményi dolgozók munkabérének – az erre vonatkozó szabályok szerinti- megfizetését.

Az ellátottak rendelkezésére állnak műszaki berendezések, televízió, rádió stb.

A hitélet gyakorlásának lehetősége telephelyi munkatársakkal és külső segítőkkel folyamatosan biztosítva van.

14. A telephelyen igénybe vehető térítésköteles szolgáltatások

A telephely segítséget nyújt külső szolgáltatások elérésében, ahol a díjazást a külső szolgáltató határozza meg és melynek költségei az ellátottat terhelik. (pl. fodrászat, manikűr pedikűr, gyógymasször, mozi, fogtechnikai munkák).

Az ellátott telephelyen kívüli, egyéni szervezésű programja, illetve szolgáltatások igénybevétele – ahol önállóan vesz részt, a törvényes képviselő tudomásával és beleegyezésével – esetén (pl. utazás, mozi, színház, koncert, múzeumlátogatás, rendezvényeken való részvétel, strand, wellness, kozmetika stb.) felmerülő költségek az ellátottat terhelik.

A telephely szükség és igény esetén az alapfeladatok körébe nem tartozó szolgáltatások igénybevételét is biztosíthatja.

1. A telephely alapadatait meghaladó programokért és szolgáltatásokért térítési díjat kell fizetni. Külön szolgáltatásnak minősülnek: a kirándulás, az otthonon kívüli művészeti, kulturális, szabadidős rendezvényen való részvétel.
2. A telephely vállalja a programok megszervezését ennek keretén belül kíséretet, felügyeletet biztosít.
3. A programokért, a kapcsolódó szolgáltatásokért a kísérőként résztvevő telephelyi dolgozók költségét (pl. busz költség, belépődíjak, sz. e. étkezés) nem lehet az ellátottak terhére elszámolni. A várható költségekről minden esetben előzetes tájékoztatás történik.
4. A kísérők létszámát az igénybevevők állapotának függvényében a telephely vezetője állapítja meg.
5. A telephely szükség szerint segítséget nyújt külső szolgáltatások elérésében, ahol a díjat a külső szolgáltató határozza meg (pl. alapszolgáltatáson túli fodrászat, manikűr-pedikűr, alapsomagot meghaladó TV csatornák, múzeum-, színház-, mozilátogatás, kirándulás, fürdőszolgáltatás (külső) stb.)

6. Törvényes képviselővel rendelkező ellátottak esetében a törvényes képviselő előzetes írásbeli hozzájárulása szükséges a programokon való részvételhez és a 3. pontban meghatározott költségek megfizetéséhez.

15. Más intézményekkel történő együttműködés

A telephely kölcsönös együttműködésen alapuló szakmai kapcsolatot ápol a helyi és a környező települések szociális szolgáltatást nyújtó intézményeivel, civil szervezetekkel, valamint az egészségügyi szolgáltatókkal. Az együttműködés szakmai és kulturális területen is jól működik. A telephely évente több rendezvényt is szervez az ellátottak részére (jeles napok, ünnepek, házi vetélkedők, Kulturális Bemutató). A rendezvények célja, hogy évről-évre alkalmat teremtsen, az emberi nyitottság és elfogadás megélésére, erősítésére, olyan közös élményekkel, amelyek azután kihatnak a hétköznapi életre is. Az évek során bebizonyosodott, hogy a műsorok közelebb hozzák a társadalom tagjait a sérült emberekhez, a közös program lehetővé teszi egymás megismerését, elfogadását.

A kulturális programok szervezésében a kölcsönös meghívások a jellemzőek így a Komádi Községi Ház, a Komádi Városi Népdalkör, a Mozgáskorlátozottak Hajdú-Bihar Vármegyei Egyesülete, a Katolikus Egyház, a Sulyok István Református Általános Iskola, a Magyar Vöröskereszt, a Máltai Szeretetszolgálat, de a környék egyéb intézményei is szívesen meghívják az ellátottakat rendezvényeikre (Magyarhomorogi Falunapi fesztiválra, Körösszegapáti Kun László Fesztiválra, Vésztői Sérült Gyermekekért Egyesület rendezvényére). Az Érted Együtt Támogató Szociális Egyesület Területi Támogató Szolgálatával is egyre szorosabb kapcsolatot alakított ki az intézmény, melynek feladata a fogyatékossgal élő személyek és családtagjaik saját lakóhelyükön, lakókörnyezetükben történő segítése. Az ÉFOÉSZ Értelmi Fogyatékosok Országos Érdekvédelmi Szövetsége Hajdú Bihar Vármegyei Egyesületével történő együttműködés keretében kirándulások, workshop képzések szerveződnek.

Rendszeres a kapcsolat az egészségügyi szolgáltatást nyújtó fekvő- és járóbeteg szakrendelésekkel. Ennek formája a kórházi kezelésre szoruló ellátott heti látogatása, a szakrendelésre irányított ellátott szakdolgozói kíséréte.

A szociális/terápiás munkatársak kapcsolatot tartanak továbbá a Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal szakosztályaival és minden olyan hivatallal, ahol az ellátottak érdekében eljárni szükséges.

Az intézmény megállapodás alapján együttműködik több felsőoktatási és köznevelési intézménnyel, melynek keretében terephelyet és iskolai közösségi szolgálatot is biztosítunk a képzésben résztvevők számára.

Kapcsolatot tart azokkal a civil szervezetekkel, egyházakkal, akik az ellátottaknak a férőhely elfoglalása előtt, vagy azt követően segítséget tudnak nyújtani.

Továbbá szociális szolgáltatókkal, intézményekkel, az ellátottak érdekképviselői szerveivel helyi, vármegyei és országos szinten egyaránt.

16. Az ellátás igénybevétele módja

A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátás igénybevétele önkéntes, az ellátást igénylő vagy törvényes képviselője szóbeli vagy írásbeli kérelmére, indítványára történik. A kérelmet a Báborka Integrált Szociális Intézmény Hajdú-Bihar Vármegye székhelyén a 4130 Derecske, Sas u. 1. szám alatt vagy az Akácfa Otthon Komádiban (4138 Komádi, Fő u. 222-224.) kell előterjeszteni. Az ellátás igénybevétele lehetségéről az intézményvezető dönt. Az ellátás igénybevételeéről az intézményvezető meghatalmazása alapján a telephely vezetője az

igénybevétel megkezdésekor az ellátást igénylővel, illetve törvényes képviselőjével megállapodást köt.

Az intézményi elhelyezés folyamatát az érvényben lévő „*Intézményi elhelyezés protokollja*” elnevezésű dokumentum határozza meg.

A „Megállapodás” tartalmazza:

- az igénybe vevő, természetes személy azonosító adatait,
- a törvényes képviselő és legközelebbi hozzátartozó adatait
- az intézményi ellátás időtartamát (a határozott vagy határozatlan időtartam megjelölését),
- a személyi térítési díj megállapítására, fizetésére vonatkozó szabályokat,
- az igénybe vevő számára nyújtott szolgáltatások tartalmát,
- az ellátás megszűnésének és megszüntetésének módjait.

Az intézmény vezetője a telephelyvezetővel történő egyeztetést követően a szociális intézményi elhelyezés iránti kérelmeket a kérelmezők állapotának és a soron kívüli elhelyezési igényeknek megfelelően besorolja és férőhely üresedésekor ennek alapján gondoskodik az ellátást igénylők elhelyezéséről. A telephelyvezető a nyilvántartás tényéről és az elhelyezés várható idejéről értesíti a kérelmezőt és a törvényes képviselőt. A telephelyvezető és/vagy a szociális munkatárs és egy fő egészségügyi végzettséggel rendelkező munkatárs a kérelem beérkezését követően a jogszabálynak megfelelően elvégzi az előgondozást.

- Soron kívüli elhelyezés:

A soron kívüli elhelyezésre vonatkozó igényt a kérelemnél jelezni kell. Ha az ellátást igénylő soron kívüli elhelyezését kezdeményezték, az intézményvezető által vezetett szakmai csoport dönt a soron kívüli elhelyezésre vonatkozó igény indokoltságáról, továbbá – több soron kívüli elhelyezésre vonatkozó igény esetén – az igények teljesítésének sorrendjéről, melyhez az intézmény vezető ápolójának és a szociális munkatársának véleményét figyelembe veszi.

Soron kívüli ellátás biztosítását különösen az alapozza meg, ha az ellátást kérő:

- önmaga ellátására nem képes, és nincs olyan hozzátartozója, aki ellátásáról gondoskodna, továbbá ellátása más egészségügyi vagy szociális szolgáltatás biztosításával sem oldható meg,
- szociális helyzetében, egészségi állapotában olyan kedvezőtlen változás következett be, amely miatt soron kívüli elhelyezése vált szükségessé,
- soron kívüli elhelyezése a háziorvos, kezelőorvos szakvéleménye szerint indokolt,
- kapcsolata a vele együtt élő hozzátartozójával, eltartójával helyrehozhatatlanul megromlott, és a további együttélés életét, testi épségét veszélyezteti,
- ha lakhatása nincs biztosítva.

A soron kívüli elhelyezés iránti igény sorrendben megelőzi a többi kérelmet.

Nem teljesíthető soron kívüli elhelyezési igény azon igénybe vevő férőhelyére, aki a férőhely elfoglalásának időpontjáról már értesítést kapott.

17. A szolgáltatásról szóló tájékoztatás helyi módja

Fontos, hogy az intézmény szolgáltatásairól minél több ember tudomást szerezzen. Ennek érdekében az intézmény honlapján (www.biborkaszoc.hu) tájékoztatást nyújt az intézmény szolgáltatásairól.

A honlapon történő tájékoztatáson túl az intézmény szakemberei személyesen, telefonon és elektronikusan is nyújtanak tájékoztatást az intézmény szolgáltatásairól az érdeklődők részére.

Lehetőség van arra is, hogy az intézményi elhelyezés iránt érdeklődő személyek megtekintsék az intézményt.

Záradék

Az Akácfa Otthon Komádi Szakmai Programját az Érdekképviseleti Fórum véleményezte és a benne foglaltakkal egyetértett.

A Szakmai Program 2026. április 1. napján lép hatályba, figyelemmel az A-319-1/2025. számú Alapító okiratban foglaltakra, mely 2025. március 31. napjától alkalmazandó. Ezzel az intézmény korábbi Szakmai Programja hatályát veszti.

Derecske, 2026. március 31.

.....
Ujvárosi József
intézményvezető

Fenntartói jóváhagyás:

A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóságról szóló 316/2012. (XI. 13.) Korm. rendelet 4. § (4) bekezdés a) pontjában foglaltak alapján az Akácfa Otthon Komádi Szakmai Programját és annak mellékleteként a megállapodás tervezeteket jóváhagyom.

Debrecen, 2026. március 31.

.....
Nagy Kálmán
igazgató

Záradék

Az Érdekképviselési Fórum véleményezte az Akácfa Otthon Komádi telephely (4138 Komádi Fő u. 222-224.) fogyatékos személyek ápoló-gondozó otthonának Szakmai Programját a benne foglaltakkal egyetért.

A Szakmai Program ..2026.04.01..... napján lép hatályba.

Debrecen, 2026. március 04.

Nagyné Köteles Katalin
Nagyné Köteles Katalin
Érdekképviselési Fórum elnöke

